

LIETUVOS PAŽANGOS STRATEGIJA „LIETUVA 2030“

Kam reikalinga ir kodėl svarbi ši strategija?

Pastarųjų metų pokyčiai globalioje erdvėje, Lietuvos narystės Europos Sąjungoje ir NATO iššūkiai, pasaulio ekonominės krizės sąlygomis išryškėjusios visuomenės raidos tendencijos ir problemos reikalauja naujai pažvelgti į mūsų valstybės vaidmenį ir ateitį. Visuomenės gyvenimas, ekonomika, valdymas turi būti grindžiami tokiais principais, kurie leistų greitai reaguoti į dinamišką pasaulio aplinką, išnaudoti naujas galimybes, keistis ir prisitaikyti prie aplinkos pokyčių. Atsiranda poreikis naujai valstybės strateginio valdymo instrumentų koncepcijai, kuri užtikrintų harmoningą valstybės raidą ir reikiamą visuomenės gyvenimo kokybę.

Socialinės-ekonominės valstybės sistemos funkcionavimas tampa vis labiau priklausomas nuo visuomenės vertybinės sistemos bei visuomeninės narių motyvacijos pilietiniam veiklumui. Todėl siekdami tapti atvira, modernia, globalios konkurencijos nebijančia valstybe, negalime ignoruoti visuomenėje vyraujančių vertybių įtakos valstybės raidai ir gerovei. Strategija **Lietuva 2030 – Valstybės pažangos strategija** skirta įprasminti šį principinį požiūrį valstybės valdyme. Jos paskirtis – palankios aplinkos ir vertybinių nuostatų, formuojančių ir sudarančių galimybes šalies pažangai ir žmogaus gerovei užtikrinti sukūrimas. Pagrindinėmis pažangos vertybėmis laikomas atvirumas, kūrybingumas ir atsakingumas. Tikimasi, kad tokio vertybinio požiūrio bus laikomasi visose gyvenimo ir veiklos srityse, santykiuose tarp piliečių ir tarp institucijų, valdyme, administravime ir ekonomikoje.

Ko siekiame šia strategija?

Žmogaus gerovė neįmanoma be darnios, sąmoningos visuomenės, kurioje jis jaučiasi visaverčiu nariu, yra socialiai ir ekonomiškai saugus. Strategijos tikslas yra paskatinti esminius pokyčius Lietuvos visuomenėje, stimuliuojant pilietinį aktyvumą, stiprinant socialinę atsakomybę, lietuviškos tapatybės ir europietiško vertybių konvergenciją bei sudarant visas reikalingas prielaidas kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei formuotis. Remiamasi teiginiu, kad šie pokyčiai užtikrins šalies pažangą ir konkurencingumą ilgalaikėje perspektyvoje, sustiprins Lietuvos narystę Europos Sąjungoje bei leis rasti naujam ekonomiškai integruotam Šiaurės–Baltijos regionui.

Lietuva 2030 siekiama nustatyti šalies raidos kryptis, kurios būtų vienodai suprantamos ir priimtinos ne tik valdžios ir valdymo institucijoms, bet visiems Lietuvos piliečiams. Todėl strategija neformuluoja rekomendacijų ir prioritetų atskirose šalies ūkio sektoriuose ar atskirų institucijų valdymo srityse, tačiau pabrėžia fundamentalių pokyčių visuomenėje poreikį. Šių fundamentalių pokyčių dalyvis gali būti kiekvienas Lietuvos gyventojas, savo sprendimus grindžiantis pažangos

vertybinėmis nuostatomis, atitinkamai planuojantis savo profesinį ir asmeninį gyvenimą.

Išskiriamos trys esminės pažangos sritys – visuomenė, ekonomika ir valdžia. Kiekvienoje srityje suformuluojamos kryptys ir iniciatyvos, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas formuoti reikalingą aplinką ir įtvirtinti pažangos vertybines nuostatas.

Kas dalyvauja strategijos rengime?

Lietuva 2030 bus laikoma plačiosios visuomenės ir socialinių partnerių susitarimu dėl valstybės ilgalaikės vizijos, ilgalaikių prioritetų, jų įgyvendinimo krypčių ir siekiamos pažangos rodiklių. Strategijai turi būti užtikrintas platus politinis pritarimas, siekiant minimizuoti politinių pokyčių ir atskirų institucijų įtaką strategijos įgyvendinimo laikotarpiu.

Už strategijos parengimą atsakinga Lietuvos Respublikos Vyriausybės komisija – Valstybės pažangos taryba. Tarybą sudaro Vyriausybės ir Prezidentūros atstovai, ministrai, žinomi verslo, kultūros, meno ir mokslo veikėjai. Ekspertiniu lygmeniu strategijos rengime dalyvauja trys darbo grupės: sumanios ekonomikos, kūrybinės ir pilietinės visuomenės srityse, kurių uždavinys identifikuoti nūdienos pamatines problemas, lūkesčius, siekius ir siūlyti sprendimus bei veiklos kryptis, galinčias užtikrinti šalies pažangą ir visuomenės gerovę 20-ties metų perspektyvoje. Šių grupių sudėtyje yra ministerijų, nevyriausybinių organizacijų, akademinio pasaulio atstovai, nepriklausomi konsultantai ir ekspertai.

Taigi, šios strategijos vizija, nuostatos kryptys ir intervencijos sritys yra tiesioginis darbo grupių veiklos rezultatas, aptartas ir tobulinamas pagal įvairių visuomenės ir interesų grupių pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Bendradarbiavimui su visuomene rengiant strategiją užtikrinti organizuojami vieši pristatymai regionuose, įvairiose įstaigose ir organizacijose, inicijuotas atviras forumas „Lietuva 2030“, veikia idėjų generavimo centrai, organizuojamos radijo laidos, konsultacijos ir susitikimai.

Kaip įgyvendinsime strategiją?

Strategija *Lietuva 2030* – yra ilgalaikio planavimo dokumentas bei valstybės strateginio planavimo pagrindas. Kiti Vyriausybės bei valstybės institucijų planavimo dokumentai turi būti suderinti su strategijos *Lietuva 2030* nuostatomis, prisidėti ir kryptingai siekti jos krypčių bei iniciatyvų įgyvendinimo. Pagrindinės vertybinės nuostatos turi būti naudojamos kaip svarbūs vertinimo kriterijai priimant strateginius sprendimus viešojoje politikoje.

Strategijai įgyvendinti yra rengiama Nacionalinės pažangos programa, kurioje formuluojami vidutinės trukmės tikslai strategijos nuostatų įgyvendinimui. Šioje programoje atsižvelgiama į Europos Sąjungos politines nuostatas, numatomas ES finansinės paramos panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti. Strategijai įgyvendinti bus numatyti ir konkretūs veiksmai „pirmieji žingsniai“, kurių būtina imtis jau artimiausiu metu. Toks dviejų greičių Strategijos įgyvendinimas leis ne tik nustatyti strategines šalies vystymosi kryptis, bet ir įgyvendinti veiklas, duosiančias reikšmingą postūmį siekiamai pažangai jau pačioje Strategijos įgyvendinimo pradžioje.

Strategijos įgyvendinimu siekiama kompetencijų balanso ir bendradarbiavimo centrinės, regioninės ir vietinės valdžios lygmenimis. Koordinavimas Vyriausybės lygiu yra derinamas su regioninių ir vietinių struktūrų funkcijomis ir atsakomybe. Strategija siekiama sudaryti galimybes nevyriausybinėms organizacijoms tiesiogiai dalyvauti strategijos įgyvendinime, įgalinant jų laisvą kūrimąsi, autonomiją, didinant jų įtaką, jas įtraukiant į sąmoningos visuomenės ir kūrybingos asmenybės ugdymo projektus.

Sėkmingas Strategijos tikslų pasiekimas išreiškiamas jos įgyvendinimo pažangos rodikliais, kurie tiesiogiai nurodo pagrindinius siekiamus rezultatus iki 2030 m. Kadangi šis laikotarpis yra labai ilgas, numatytos tarpinės rodiklių reikšmės – siekiami rezultatai iki 2020 m. Dviejų lygių siekiamų rezultatų planavimas leis tiksliau įvertinti pasirinktų Strategijos įgyvendinimo krypčių rezultatyvumą, aktualumą ir tinkamumą.

Strategija yra pagrindinis šalies strateginio planavimo dokumentas – kiti strateginio planavimo dokumentai turės būti nukreipti į ilgalaikių tikslų pasiekimą – todėl jos įgyvendinimas bus stebimas nuolat, vertinant trumpesnės trukmės dokumentų rezultatų pasiekimą ir jų įtaką sėkmingam Strategijos įgyvendinimui. Visuomenei kasmet bus pateikiama informacija apie Strategijos įgyvendinimą ir daromą pažangą siekiant suplanuotų rezultatų.

Kodėl turime keistis?

Žmogus ne vien šiandiena gyvas. Mes – Lietuvos žmonės – kuriame savo valstybės ateitį. Tad drauge pasitarkime, kaip gyvensime artimiausius dvidešimt metų. Nuolat besikeičiantis ir **atviras pasaulis kviečia Lietuvą neatsilikti – tapti modernia, veržlia, jokių iššūkių ir konkurencijos nebijančia šalimi**. Neturime teisės likti tik pasyviais kintančio pasaulio stebėtojais. Negalime likti šalikelės dulkėse, pavydžiai žvelgdami į kitų valstybių pažangos greitkelius. Kurkime savo gerovę patys, kurkime strategiją „Lietuva – 2030“.

Žvelgiant į būsimą dvidešimtmetį, akivaizdu, kad šalies sėkmę lems ne vien ekonomikos veiksniai – gebėjimas našiai dirbti, verslumas, aukšta paslaugų kokybė ar socialinis solidarumas. Labai daug įtakos turės mūsų visų kultūros, mąstymo, elgsenos pokyčiai ir mūsų išpažįstamos vertybės. Atviros, modernios, konkurencijos nebijančios Lietuvos nesukursime skųsdamiesi dabartimi ir abejodami ateitimi. Tik nebijodami pasaulinės konkurencijos, pasitikėdami savimi ir patys sau keldami ambicingus tikslus ir uždavinius, tapsime tuo, kuo norime ir galime būti – klestinčia šalimi, kuria patys didžiuotumės, kurioje norėtume gyventi, nesibaimindami dėl savo ir savo artimųjų ateities.

Prisiminkime ne savo valia primirštas europietiškas vertybes: toleranciją, solidarumą ir pilietiškumą. Turime tapti atviresni: turime norėti pažinti pasaulio įvairovę, nes tik pažindami globalius procesus nebijosime ir globalios konkurencijos. Ar Lietuva taps atvira visiems ją mylintiems, ar išėjusieji norės grįžti, o atėjusieji pasilikti? Tik nuo mūsų pačių priklauso vienybės tvirtumas, sėkmingas bendrų tikslų ir siekių įgyvendinimas.

***Lietuva 2030 – tai mūsų
visų susitarimas***

„Mes galime – susitelkime“ yra galingiau nei vienišas ir individualistinis „Aš galiu“, siekiant, kad Lietuva taptų moderni, dinamiška, atvira ir saugi šalis. **Strategija „Lietuva 2030“ ir yra visuomenės susitarimas, jos sąmoninga valios ir apsisprendimo išraiška, kviečianti įtvirtinti vertybes kartu ir susitelkti kuriant ir stiprinant valstybę**. Tad susitarkime, kad Lietuva 2030 – Tavo sėkmės kelias, ir eikime juo drauge.

Ko reikalauja kaita?

Akivaizdu, kad XXI amžius bus labai greitos technologinės, ekonominės ir vertybinės kaitos amžius. Sudėtinga būtų spėti, kokios technologijos vyraus po 20 metų, kokią įtaką jos darys mūsų gyvenimui, ekonomikai, globaliems procesams. Kokie verslai klestės ir kokie gebėjimai garantuos mums asmeninę sėkmę. Akivaizdu tik viena – sėkmingai vystysis tos šalys, kurios bus pasirengusios kaitai, nebijos naujovių, drąsiai priims konkurencijos iššūkius. Tam reikia gebėti pažinti pasaulį ir jo įvairovę, tam reikia visuotinai valdyti šiuolaikinius pažinimo instrumentus – užsienio kalbas ir informacines technologijas. Tik tokie kraštai pritrauks ir finansus, ir žmones.

Esame neatsiejami nuo Europoje vykstančių procesų, nuo pasaulio raidos perspektyvų, technologijų, socialinės ir kultūrinės plėtros, modernių ekonomikos ir viešojo valdymo modelių įsisavinimo. Tačiau būkime realistai: netapsime konkurentais didžiosioms pramoninėms valstybėms, neturime tiek natūralių išteklių, kurie atneštų didelius pelnus, pamažu vaduojamės iš energetinės priklausomybės. **Todėl mūsų gyvenimo kokybę ir darbų sėkmę lems kūrybingi, atsakingi ir atviri žmonės bei visuomenėje vyraujančios vertybės.**

*Lietuvos sėkmę lems
kūrybingi, atsakingi ir
atviri žmonės*

Kalbėdami apie dvidešimties metų perspektyvą ir ieškodami susitarimo dėl bendro tikslo, pirmiausia turime pradėti dialogą dėl mus siejančių problemų ir idealų bei susitarti dėl mus vienijančių vertybių. Būtent šis susitarimas lems, kokioje aplinkoje gyvensime ir kaip tobulėsime. Ant šito dialogo ir susitarimo pamato konstruosime ugdymo ir švietimo sistemas, grįsime verslo nuostatas ir valstybės santykius su piliečiais.

Kokie esame dabar?

Kaip tauta mes turime turtingą istorinę patirtį, savitą kultūros paveldą, galias ir įvairias tradicijas. Kaip šalis pasižymime aukšta darbo kultūra, turime išsilavinusius darbuotojus, puikią informacinių technologijų skaitmeninę infrastruktūrą. Kaip nacija mokame susitelkti dėl bendro tikslo, buvome vieningi atkurdami valstybingumą, siekdami tapti NATO, Europos Sąjungos nariais. Turime į ką lygiuotis – mus priekin nuolat pastūmėja kaimynų skandinavų gerovės valstybių pavyzdžiai. Taigi per trumpą laiką sukūrėme rinkos ekonomiką, grįžome į Europą, tapome daugelio pasaulio organizacijų nariais, išugdėme ir išgarsinome talentus.

Tačiau turime prisipažinti, kad neprabėgus nė dvidešimtmečiui stabtelėjome, tarsi neregėdami naujų siekių, nematydami konkrečių ateities gyvenimo tikslų. Galbūt, atšventę Nepriklausomybės šventę, nebuvome tvirtai pasirengę kasdienybės darbų sunkumams, ėmėme reikalauti iš jaunos valstybės daugiau, nei jai davėme...

Pamatėme, kad turime problemų – visuomenės senėjimas ir emigracija, kūrybingumo ir pilietinės savimonės stoka, tapatybės krizė, visuomenės uždarumas ir menkas tolerancijos lygis. Tačiau didžiausia bėda – tai netikėjimas savimi, vienas kitu, savo šalimi, savo ir savo šalies sėkminga ateitimi. To pasekmė – atsakomybės už savo gyvenimą, šeimą, bendruomenę ir visą šalį stoka, pasyvumas ir baimė veikti.

***Didžiausia stiprybė – tai
pasitikėjimas***

Šiandien mums reikia aiškios savo sėkmės trajektorijos, nepamirštant savo pergalių – per Nepriklausomybės dvidešimtmetį tapome Europos Sąjungos ir NATO nariais. Nors mūsų tapimui šiuolaikine, modernia, vakarietiška šalimi priešinasi vis dar gyvybingos sąsajos – nutįsusios į Rytus, konvulsiskai laikančios mūsų sąmonę pririštą prie posovietinės gyvensenos, šiandien mus veikia ir kita stipri trauka – Vakarų vertybėmis paremta gyvensena, kas ir yra didžiausias narystės Vakarų bendrijoje privalumas.

Deja, kol kas mūsų nevienija jausmas veikti kartu. Viliamės, kad kažkas mumis pasirūpins: ras kiekvienam mėgstamą darbą, apkuops mūsų aplinką, sustabdys kainų augimą ar apmokės skolas. Už savo nenorą susitarti mokame aukščiausią kainą – neišnaudojame galimybių, atstumiamo žmones, o galbūt rizikuojame prarasti pasitikėjimą globaliu mastu.

Todėl pamynę egocentrizmą imkimės mus visus telkiančios lyderystės. Lietuvai reikia mąstančių piliečių, kurie nebijo klysti ir pripažinti klaidas, kūrybingų asmenybių, kurių nežlugdo viena tiesa, vienas teisingas atsakymas. Žvelgdami į 2030 metų perspektyvą, nelaukime instrukcijų, ką ir kaip dera ar nedera daryti, bet kurkime kartu atvirą, dinamišką, globalios konkurencijos nebijančią Lietuvą.

Galimi raidos scenarijai

Vangaus laukimo, arba Išnykimo scenarijus

Ar ši grėsmė reali? Taip, jeigu nieko nekeisime ir nesiimsime pažangių iniciatyvų, jeigu toliau vešės šeimos susvetimėjimas, visuomenės uždarumas, aižės bendruomenių solidarumas, o kiekvienas bėgsime nuo iniciatyvų ir atsakomybės. Jeigu pasitikėsime tik natūralios gravitacijos link Vakarų procesu, tai tik **vangiai stebėsime** besiritantį tolyn pasaulio kaitos kamuolį, kartu su juo tolstančias inovacijas, investicijas, kūrybinį potencialą. Šalis taps nepatraukli, užsisklendusi nuo globalios konkurencijos Europos provincija. Dviem trečdaliams mūsų visuomenės žvelgs į akis skurdas, valstybė bus bejėgė jiems padėti, nes pati bus savo skolų įkaitė. Didės socialinė atskirtis, nes problemos tų, kuriuos vangus laukimas pastūmėjo į visuomenės užribį, bus svetimos likusiųjų moralinėms nuostatoms. Natūralu bus emigruoti, nebus gėda būti išlaikytiniu. Lietuviais save laikys tik dešimtadalis gyventojų, o vienam dirbančiam asmeniui teks išlaikyti penkis pensininkus ir pašalpų gavėjus. Kiek lietuvių tuomet dar laikys save lietuviais ir ar jie didžiuosis savo kilme, tęs tautos tradicijas? Ar pati Lietuva beliks tik romantiška asociacija emigrantų prisiminimuose?

Paradoksalu, bet šis scenarijus gali gyvuoti ir be šalininkų – tiesiog pakanka mūsų pasyvumo, abejingumo šalies ateičiai, nenoro keisti visuomenės gyvenimo, ekonomikos, tobulinti valstybės valdymo, nereikia siekti sutarimo.

*Išnyksime ar tapsime
sėkmingi?*

Susitarimo dėl pažangos, arba Sėkmės scenarijus

Ar jis įgyvendinamas? Taip, jei patys norėsime keistis, jau dabar priimsime ryžtingus sprendimus, nebijosime aplinkos pokyčių, priimsime juos natūraliai ir pajungsimė savo sėkmės siekiui. Savo apsisprendimu būsimė vienas už kitą atsakingi, jausimė savos šeimos artumą ir bendruomenės palaikymą. Žinosimė, kad mūsų teisės bus tinkamai apgintos, galėsime apgalvotai rinktis, kas joms atstovaus. Tada bus lengviau eiti sėkmės keliu, galėsime įveikti bet kokią įtampą, sukurti saugią aplinką ir joje įgyvendinti savo idėjas. Aplinką, kurioje turėsime galimybę užsiimti mėgstama veikla, gauti deramą atlygį, užtikrinti savo artimo gerovę, o kartu prisidėti prie visos Lietuvos sėkmės. Valdžia ne valdys, bet tarnaus savo piliečiams, mus sups laisvos, kūrybingos ir ambicingos asmenybės. Kodėl mums turi rūpėti Lietuvos sėkmė? Tiesiog mylime savo šalį, nes mus vienija bendra istorinė atmintis, gyvos tradicijos, nes jaučiamės atsakingi už tai, kokia kalba kalbės mūsų vaikai. Jei **susitarsime dėl pažangos krypčių**, nebandysimė laimės svetur, norėsime gyventi ir dirbti Lietuvoje, nes čia turėsime visas sąlygas būti laimingi.

Kaip įgyvendinsime sėkmės scenarijų ?

Turime nepamiršti, kad globalūs pokyčiai vyksta ne vien teigiama prasme: tolstama nuo bendruomeniškumo ir bendros atsakomybės tradicijų, visuomenėje įsivyrėja individualizmas. Lietuvoje modernizacijos pasekmė gali būti didelių kontrastų atsiradimas, įtakojantis socialinės atskirties gilėjimą. Tų, kuriems pasisekė, kuriems modernizacija atnešė didelę asmeninę sėkmę, turtus ir gerovę, bus nedaug. Pagrindinė visuomenės dalis bus likusieji „sėkmės“ šalikelėje, kuriems nepasisekė, todėl jie nusivylę ir pikti. Neturint stiprių bendruomeninės ir asociatyvios veiklos tradicijų ir dėl to vis dar silpną demokratijos mentalitetą, gali realizuotis „lotyniškos raidos“ tendencija, būdinga XX a. antros pusės Lotynų Amerikos šalims: turtai ir skurdas šalia, silpna demokratija, didelė korupcija, permanentinis politinis nestabilumas. Taigi kokią kryptį pasirinksim, kur link pasuksim?

Lietuvą dabar stipriai veikia bendros gravitacijos į Vakarus jėgos. Daugelyje sričių ši slinktis Vakarų link yra natūrali. Visose srityse turime sparčiai žengti europietišku keliu, traukdami praeities saitus. Tačiau negalime nepaisyti visų geopolitinių veiksnių įtakos. Esame šalia turtingų, bet vidinių prieštaravimų pilnų Rytų valstybių. Ši kaimynystė visada liks Lietuvai didžiausias iššūkis. Kita vertus, esame visai netoli Skandinavijos, kurios valstybės mums seniai tapo išmintingu gerovės valstybės kūrimo simboliu.

Nuo šio traukos centro mus skiriančią distanciją nubėgtume greičiau, jei aiškiai žinotume, ką turime savyje pakeisti, ko turime atsisakyti, netgi ką turime paaukoti. Šiuo keliu eisime drąsiau, jei tikėsime, kad tai yra vienintelis tikro rūpesčio dėl Lietuvos kelias, tikro patriotizmo kelias. **Tikėjimas, kad galime sukurti Lietuvos sėkmę, yra pats galingiausias ir pats svarbiausias tikėjimas.** Ir pats svarbiausias instrumentas tokią sėkmę kuriant. Negali sukurti sėkmės, jeigu ja netiki. **Negali užtikrinti Tėvynės sėkmės, jeigu galvoji tik apie asmeninę sėkmę. Reikia talkos.**

Kodėl Šiaurės-Baltijos regionas ir kaip jį kursime ?

Sąmoningai turime siekti tapti integralia, sėkminga, politiškai ir ekonomiškai konsoliduota Šiaurės–Baltijos regiono, į kuri įeitų penkios Šiaurės šalys ir trys Baltijos valstybės, dalimi.

Judėdami tokios integracijos linkme neignoruojuame tarp mūsų esančių skirtumų ir nekalbame apie kultūrinę ar istorinę priklausomybę Šiaurės regionui - esame skirtingos tapatybės ir tradicijos šalys, tačiau akcentuojame vertybinę konvergenciją, šiuolaikinių vertybių, kurios neatsiejamos nuo sėkmingo gerovės valstybės funkcionavimo, pagrindu. Matome daug siektinų šiaurietiškos vidaus politikos pavyzdžių; imponuoja visuomenės skiriamas dėmesys aplinkosaugai, bendruomeniškumas, tolerancija, - tos šiuolaikinės europietiškos vertybės, kurias neretai apibūdiname terminu „skandinaviškos“.

Norėdami sėkmingai realizuoti šią kryptį, turime pradėti nuo savęs ir stiprinti solidarumą, pasitikėjimą ir partnerystę tarp trijų Baltijos valstybių, remtis sveika konkurencija ir partneryste, kur įmanoma palaikyti viena kitos pozicijas tarpvyriausybinuose ir tarptautiniuose formatuose. Toliau tęsti ir stiprinti ekonominį bendradarbiavimą su Skandinavija, dėti pastangas, kad išliktume patrauklus regionas skandinaviškoms investicijoms. Labai svarbus mus siejantis veiksnys yra Baltijos jūra, turime kartu dirbti ties bendromis problemomis ir kalbėti vienu balsu ieškant sprendimų: ekologijos, energetikos, saugumo srityse. Reikia dirbti ties konkrečiomis iniciatyvomis ir projektais, kurie pasitarnautų kaip gerosios praktikos pavyzdžiai, bei turėtų visuomenę konsoliduojantį potencialą vardan bendro tikslo. Pilietinės iniciatyvos turėtų prisidėti, priartinant visuomenę prie tų vertybių, kurios yra neatskiriama šiuolaikinės atviros valstybės tapatybės dalis.

Kokie norime būti?

VIZIJA: LIETUVA – TAVO SĖKMĖS ŠALIS, KURIOJE GERA GYVENTI IR DIRBTI

Šios strategijos tikslas – pažadinti visuomenės kūrybiškumą, susitelkti prie idėjų, kurias įgyvendinus **Lietuva taptų moderni, veržli, atvira pasauliui šalis**. Tai šalis, kurioje išlaisvintas žmonių kūrybiškumas atveria plačias saviraiškos galimybes ir kurios gerovę kuria už save ir artimą atsakingi laisvi piliečiai. Siekdami vizijos turime semtis patirties iš tarptautinės erdvės, orientuojantis į gerovę žmonėms sukūrusias Šiaurės–Baltijos regiono valstybes.

Strategijos centre yra žmogus – tad šios strategijos sėkmę lems **atviri, kūrybingi ir atsakingi žmonės**. Žmogaus vertybių sistemos susiformavimą lemia jį supančios aplinkos: ekonominė, socialinė, kultūrinė aplinka, šeimos. Strategijos paskirtis yra aplinkos, formuojančios ir sudarančios galimybes skleisti pažangai svarbioms žmogaus vertybinėms nuostatomis, kūrimas. Išskiriamos trys esminės pažangos sritys – **visuomenė, ekonomika ir valdžia**, kuriose inicijuojami pokyčiai veiks žmogaus vertybines orientacijas. Savo ruožtu pažangos vertybės taps sąmoningu žmogaus (individo, lietuvių, piliečių) siekiniu kiekvienoje iš pažangos sričių.

Lietuvos vizijos pagrindą sudaro trys vertybinės nuostatos, kurias Strategija sieks sustiprinti ir įvirtinti aplinkoje:

- **Atvirumas** – kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, naujovėms
- **Kūrybingumas** – gebėjimas generuoti vertę turinčias idėjas ir jas realizuoti, tarp iššūkių įžvelgti naujas galimybes savo sėkmei kurti
- **Atsakingumas** – gebėjimas atsakyti už savo veiksmų pasekmes, etiškumas, aktyvus rūpinimasis ne tik savimi, bet ir savo aplinka, bendruomene, šalimi, kurioje gyvena ir gyvens tavo vaikai

Įgyvendinus viziją 2030 metais **Lietuva bus tarp 10 pažangiausių ES šalių narių pagal:**

- Gyvenimo kokybės indeksą (dabar 13-16 vieta ES)
- Laimės indeksą (dabar 20 vieta ES)
- Demokratijos indeksą (dabar 21 vieta ES)
- Pasaulio konkurencingumo indeksą (dabar 19 vieta ES)
- Globalizacijos indeksą (dabar 26 vieta ES)
- Suminių inovatyvumo indeksą (dabar 25 vieta ES)

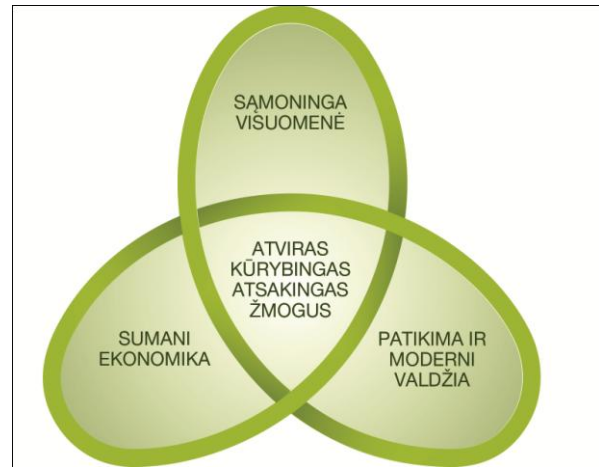

Siekiant „Sėkmės Lietuvos“ vizijos, esminiai pokyčiai turi įvykti šiose pagrindinėse srityse:

Sėkmės visuomenė – sąmoninga visuomenė – tai kiekvieno piliečio idėjų iškėlimui ir įgyvendinimui [**kūrybingumas**], naujovėms ir iššūkiams atvira visuomenė [**atvirumas**]; solidari, savivaldi ir politiškai brandi [**atsakomybė**].

Sėkmės ekonomika – sumani ekonomika – tai lanksti ir gebanti konkuruoti pasaulio mastu [**atvirumas**], aukštą pridėtinę vertę visiems piliečiams sukurianti ekonomika, grindžiama žiniomis, verslumu [**kūrybingumas**], socialiai išsipareigojusi [**atsakomybė**].

Sėkmės valdžia – patikima ir moderni valdžia – tai visuomenės poreikius atitinkančios ir kokybiškos paslaugos, **valinga**, priimanči kryptingus strateginius sprendimus [**atsakomybė**], skaidri ir gebanti valdyti tinkle [**atvirumas**] valdžia, atviras pokyčiams ir naujovėms valdymas [**kūrybingumas**].

Tik kūrybingumą ugdančioje erdvėje užaugęs ir gyvenantis atsakingas ir iniciatyvus žmogus gebės kurti ir būti Lietuvos **sąmoningos visuomenės dalis**. Šios visuomenės kūrybinį potencialą panaudojanti žiniomis, verslumu, atsakomybe grindžiama **sumani ekonomika** kurs aukštą pridėtinę vertę visiems piliečiams ir materialinį pagrindą visuomenės gerovei. Kokybinę visuomenės ir ekonomikos kaitą palengvins palankią teisinę aplinką, naudingas ir kokybiškas paslaugas bei modernią bazinę infrastruktūrą kurianti **patikima ir moderni valdžia**.

Tam, kad visuomenė taptų sąmoninga, ekonomika – sumania, o valdžios paslaugos – modernios ir patikimos, toliau numatomos Strategijos poveikio kryptys (kritiniai pažangos veiksniai), kurios nurodo kokios būsenos siekiame. Taip pat pateikiamos ir esminės iniciatyvos, kurias įgyvendinant jau šiandien galima pradėti keisti aplinką. Visuomenės, ekonomikos ir valdžios srityse išskiriamos kryptys ir iniciatyvos turi sudaryti sąlygas keistis aplinkai bei stiprinti pažangos vertybines nuostatas. Pažangos vertybinės nuostatos turėtų būti naudojamos kaip svarbūs vertinimo kriterijai priimant strateginius sprendimus viešojoje politikoje.

SĄMONINGA VISUOMENĖ

Šalies pažangai svarbių vertybių įtvirtinimas vyksta neatsiejamai nuo visuomenės brandos ir sąmoningumo augimo. Reikalingi tokie pokyčiai, kurie užtikrintų kiekvieno asmens individualių gebėjimų ugdymą, jų pritaikymą ir pripažinimą. Visuomenė keisis ir bus sąmoninga, jei kryptingai keisis ir pagrindinės visuomenės sritys, kuriose yra ugdoma asmenybė, kuriama tapatybė, formuojasi atvirumas kaitai ir atsakomybės jausmas. Šeimose turime išmokti darniai sugyventi ir atsakingai ugdyti vaikus, skatinant jų žingeidumą ir kūrybingumą, atskleidžiant atsakomybės ir atvirumo svarbą. Darželiuose, mokyklose ir universitetuose turime sukurti palankią kūrybingumo bei tolerancijos ugdymui aplinką, kuri skatintų individualų tobulėjimą. Daugiau dėmesio turime skirti kuo aukštesnių asmens pasiekimų ugdymui. Ateities Lietuvos piliečiai tik tada jausis saugiai ir laisvai keičiantis pasauliui, jei nebijos klusti ir gebės mokytis iš klaidų ir nebijos naujovių.

Turime išmokti geranoriškumo ir ieškoti susitarimo, kas vestų link bendruomeniškumo ir pasitikėjimo kultūros. Tik tuomet galėsime prisiimti atsakomybę ne tik už save, bet ir už visuomenėje vykstančius pokyčius ir jaustis atsakingais valstybės šeiminkais. Suprasdami, kad valdžia negali ir neturi spręsti visų problemų turime suteikti daugiau galių ir atsakomybės kiekvienam iš mūsų dalyvauti daugeliui svarbių sprendimų priėmime bei jų įgyvendinime.

Svarbu iš naujo persvarstyti, kas mes esame kaip tauta ir kas mus vienija šiuolaikiniame pasaulyje. Reikia semtis stiprybės iš savo istorijos ir kartu būti šiuolaikiška, atvira dabarčiai visuomene. Globalizacijos amžiuje į išvykusius Lietuvos gyventojus neturime žiūrėti kaip į prarastą tautos dalį, o į atvykusius imigrantus – kaip į svetimtaučius. Galime ir turime pasitelkti pasaulio lietuvių potencialą Lietuvos ekonominės gerovės kūrimui, socialiniam ir kultūriniam klestėjimui. Svarbu suvokti, kad, kur begyventume, esame viena tauta.

Trys milijonai kūrėjų!

Kaip kursime sąmoningą visuomenę?

Siekdami sparčios pažangos privalome sutelkti pastangas ir įgyvendinti pokyčius svarbiausiomis sąmoningos visuomenės ugdymo kryptimis:

Sukurtos sąlygos gyvuoti darniai šeimai, ugdančiai ir puoselėjančiai kūrybingumą ir pilietiškumą

Šeimoje sudarytos pagrindinės prielaidos kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei formuotis. Šalyje vyrauja teigiamas požiūris į šeimą, sukurta ne tik šeimai palanki darbo aplinka, bet ir kitos aplinkos yra draugiškos šeimai. Mokestinė aplinka yra palanki šeimos gerovės kūrimui, kaip ir visas viešasis sektorius rūpinasi šeimai aktualių bei tinkamų paslaugų teikimu. Šeimos verslas yra išplėtotas kaip valstybės socialinio ekonominio potencialo garantas.

Sukurta moderni kūrybingumą ir pilietiškumą ugdanči, nesuvaržančiu valdymu pasižyminti mokymosi visą gyvenimą sistema

Įvairiose mokymosi visą gyvenimą grandyse išskirtinis dėmesys skiriamas kūrybingumo ir pilietiškumo ugdymui. Švietimo sistema leidžia atskleisti ir puoselėja kūrybingumą, kritinį mąstymą, verslumą ir inovatyvumą, skatina pažangą ir lyderystę, pilietinę gyvenseną. Integrali ir lanksti, nesuvaržančiu valdymu pasižyminti mokymosi visą gyvenimą sistema sukuria erdvę, atvirai, kūrybingai ir pilietiškai asmenybei ugdytis.

Gyuoja tolygiai išvystytas savivaldžių bendruomenių ir savarankiškų nevyriausybių organizacijų tinklas

Visuomenė yra susitelkusi, savivaldi, norinti ir gebanti bendrai kurti savo ateitį, kurioje kiekviena bendruomenė turi galios spręsti problemas ir siekti pažangos. Pilietinės visuomenės sutelktumas ir savivaldumas reiškiasi per įvairias veikiančias bendruomenes ir nevyriausybinės organizacijas. Svarbus vaidmuo tenka vietos bendruomenėms, kadangi visi visuomenės nariai jose gyvena – turi savo namus. Tam, kad tuose namuose būtų gera gyventi, savivaldiškumas – šeiminiškumas yra būtina sąlyga. Tai pasiekama remiantis Lietuvoje egzistavusia bendruomeniška gyvenimo tradicija ir moderniu subsidiarumo principu.

Dominuoja atsakinga, tolerantiška ir plačiai prieinama viešoji erdvė, visuomenės narius bei įvairias jos grupes įtraukianti ir aktyviai dalyvauti kultūroje įkvepianti aplinka

Viešoji erdvė yra atvira, skaidri, joje vyrauja visapusiška, išsami, įrodymais grįsta, kokybiška ir visuomenei vertę kurianti informacija. Viešojoje erdvėje gerbiamas žmogaus orumas, toleruojamos skirtingos nuomonės ir įsitikinimai. Objektivi analitinė žiniasklaida bei dinamiška kultūrinė aplinka sudaro sąlygas pozityviam tapatybės bei savarankiško kritinio mąstymo įgūdžių formavimuisi. Visuomenėje egzistuoja poreikis dalyvauti viešojoje komunikacijoje gerbiant tolerancijos, pilietiškumo ir demokratijos vertybes, ugdoma ir puoselėjama kritikos bei debatų kultūra. Visuomenės nariai ir įvairios jos grupės ne tik vertina ir didžiuojasi savo šalies kultūra, bet taip pat ir ja domisi bei aktyviai dalyvauja kultūros veiklose ir procesuose tam sukurtoje palankioje aplinkoje.

Išplėtotą ir tvirtą politinę bei kultūrinę tapatybę

Daugumos lietuvių sąmonėje išskyla aiški istorinė savimonė ir savigarba bei kūrybiškumą skatinanti modernios kultūros aplinka. Visuomenės lyderiai, šeima, mokykla, kultūros įstaigos, bendruomenės ir žiniasklaida stengiasi diegti ne nusivylimo ir saviniekos, o tikėjimo šalies sėkme, pasitikėjimo savimi ir bendradarbiavimo vertybes. Tokiu būdu ugdoma savimi pasitikinti ir save gerbianti visuomenė su tvirta politine ir kultūrine tapatybe.

Stipri visuomenės narių tarpusavio bendrystė, paremta Globalios Lietuvos idėja

Lietuvos tauta yra „gyvų tradicijų“ visuomenė: besisemianti stiprybės iš praeities ir kartu šiuolaikiška, atvira dabarčiai, pasirengusi dalyvauti nuolat intensyvėjančiame skirtingų kultūrų dialoge. Globali Lietuva – tai Lietuvoje ir užsienyje gyvenanti Lietuvos tauta, jungiama bendros lietuviškosios tapatybės ir istorinės atminties. Lietuvos tauta panaudodama savo kūrybinį potencialą aktyviai įsitraukia į Lietuvos pilietinį, politinį, ekonominį, mokslo ir kultūrinį gyvenimą ir prisideda prie modernios ir pažangios Lietuvos kūrimo. Globali Lietuva atvira ir užsienio valstybių piliečiams, savanoriškai prisidedantiems prie gerų žinių apie Lietuvą sklaidos ir jos interesų pasaulyje palaikymo. Visi pasaulio lietuviai primami kaip integrali Lietuvos tautos dalis, o stipri bendrystė tarp lietuvių pasaulyje, skirtingų socialinių grupių ir tarp kartų sudaro sąlygas skatinti socialinę atsakomybę, rūpinimąsi ateitimi ir mažina atskirtį.

„SĄMONINGA VISUOMENĖ“ – esminės pokyčių iniciatyvos:

Darni šeima, ugdanti kūrybiškumą ir pilietiškumą:

- Visuomenėje formuoti teigiamą požiūrį į šeimą, sukurti kompleksinių paslaugų šeimai sistemą, ypatingą dėmesį skiriant šeimos krizių prevencinėms veikloms ir darnių tarpusavio santykių puoselėjimui, kūrybingo, atsakingo ir atviro asmens ugdymo šeimose skatinimui.

Mokymosi visą gyvenimą sistema:

- Stiprinti mokyklų savivaldą, valdymą orientuoti į rezultatyvų tobulėjimą: mokyklai turi būti suteikiama daugiau įgaliojimų savarankiškai spręsti bei veikti, tuo pačiu prisiimant didesnę atsakomybę, atveriamos galimybės mokyklų bendruomenių savivaldžiai gyvensenai. Mokyklų tarybos turi aktyviai bendradarbiauti su visa mokyklos bendruomene valdant mokyklą, sudarant sąlygas mokyklos bendruomenei dalyvauti priimant strategiškai svarbius sprendimus.
- Sukurti ir visose švietimo įstaigose įdiegti kūrybingumui, ieškojimams ir tobulėjimui atvirą kompetencijos vertinimo ir įsivertinimo sistemą: koncentruota egzaminų sistema turi būti pertvarkyta į subalansuotą įvairios mokymosi veiklos rezultatų kaupimo ir pripažinimo sistemą, kuri fiksuotų visą gyvenimą nuolat augančią asmens patirtį ir pripažintų vis aukštesnį išsilavinimą. Turi būti aktyviai ir tikslingai dalyvaujama tarptautiniuose mokymosi pasiekimų tyrimuose ir kvalifikacijos pripažinimo sistemose.
- Visose mokyklose sukurti turtingą mokymosi aplinką: mokyklos turi turėti gamtamokslines laboratorijas, mokiniams turi būti užtikrintas įvairių menų edukacijos priemonių ir sveikatinimo erdvių platus prieinamumas.
- Sukurti nacionalines visų besimokančių asmenų polinkius ir gabumus atskleidžiančias talentų atpažinimo ir ugdymo, mokinių ir studentų mobilumo sistemas: remti gabių vaikų akademinį, kūrybinį ir sporto neformalųjį ugdymą, sutelkiant geriausius šalies mokytojus, mokslo, kultūros ir sporto ekspertus, taip pat pritraukiant užsienio specialistus. Geriausiems Lietuvos studentams skirti stipendijas studijuoti prestižiniuose užsienio universitetuose, o atskirais atvejais ir priemonių įsigijimo bei pragyvenimo paramą. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai privalomai turi bent vieną semestrą studijuoti kitų šalių aukštosiose mokyklose, ypatingai skatinant studentų mainus tarp Baltijos šalių.

Savivaldžios bendruomenės ir savarankiškos nevyriausybinės organizacijos:

- Suteikti bendruomenėms ir nevyriausybinėms organizacijoms lyderystę ir įgaliojimus veikti: panaikinti kliūtis bendruomenėms ir nevyriausybinėms organizacijoms siekti iškeltų tikslų sprendžiant bendruomenės problemas, pvz., socialinio ir fizinio saugumo, darnios gyvenamosios aplinkos, kultūros srityse. Skatinti bendruomenes ir nevyriausybinės organizacijas veikti savanoriško dalyvavimo pagrindu arba skirti viešuosius finansus jų iškeltiems tikslams įgyvendinti.
- Skatinti bendruomenių centrų ar kitų formalių struktūrų, sutelkiančių vietos bendruomenes, steigimąsi.
- Skatinti savivaldybes įgyvendinti vietos bendruomenių vystymo strategijas. Nacionaliniu mastu įgyvendinti bendruomenišku iniciatyvų ir bendruomeniškiausių vietovių konkursus, specialias bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų plėtros programas.

Viešoji erdvė ir aktyviai dalyvauti kultūroje įkvepianti aplinka:

- Visose ugdymo įstaigose įgyvendinti žiniasklaidos raštingumą didinančias programas, ugdat kritišką viešojoje erdvėje prieinamos informacijos naudojimą – didinti gebėjimus suvokti, analizuoti ir vertinti bei panaudoti informaciją.
- Sukurti pilietiškai atsakingos žiniasklaidos skatinimo sistemą.
- Sukurti gyvybingą, prieinamą, visuomenės dalyvavimui kultūroje palankią aplinką bei visuomenės skatinimo domėtis ir aktyviai dalyvauti Lietuvos kultūros procesuose sistemą, padedančią ženkliai padidinti visuomenės narių, kurie linkę dalyvauti kultūroje vykdant kūrybinę meninę veiklą, dalį. Mokyklose kultūrinės kompetencijas ugdyti, visus mokinius praktiškai supažindinant su profesionalia kūrybine ir menine veikla.

Politinė ir kultūrinė tapatybė:

- Persvarstyti istorinį naratyvą ir kurti naująjį, kurio pagrindu peržiūrėti nacionalines švietimo programas, atnaujinti viešų tautinių valstybinių renginių repertuarą ir simboliką. Nuolat skatinti lietuviškosios tapatybės svarstymą ir reflektavimą viešojoje erdvėje, kultūros paveldo ir istorijos bei šiuolaikinės kultūros vertybių aktualizavimą, remti Lietuvos tapatybės reflektavimui ir stiprinimui skirtą multimedijos produkciją (filmus ir kt).

Globali Lietuva:

- Vykdyti aktyvią užsienio lietuvių įsitraukimo į Lietuvos gyvenimą programą, įtvirtinančią abipusį partnerystę ir pagarba grįstą bendradarbiavimą ir kuriančią paskatas užsienio lietuviams išlaikyti ir puoselėti tautinį tapatumą, stiprinti tarpusavio ryšius ir jų ryšius su Lietuva.

SUMANI EKONOMIKA

Ekonomika bus sumani, jei tinkamai pasinaudosime sąmoningos visuomenės kuriamomis galimybėmis, kūrybingumu ir idėjomis. Tam mes turime sukurti verslui palankią aplinką. Reikalinga atsakyti ydingų verslo netoleruojančių ir klaidų galimybės nepripažįstančių nuostatų. Didelį dėmesį reikia skirti verslumo skatinimui ir remti verslą jo kūrimosi stadijoje. Kiekvienas verslus pilietis turi turėti galimybę pradėti verslą ir jį sėkmingai vystyti. Tik tuomet didesnė dalis vertės bus sukuriama žiniomis ir kūryba grįstose įmonėse, kuriose didžioji dalis darbuotojų dirbs intelektualų ir didelės pridėtinės vertės produktų bei paslaugų kūrime.

Siekiant, kad šalies ekonomika būtų konkurencinga, sąlygojanti visų piliečių gerovę ir skatinanti kūrybiškumą, negalime užsidaryti nuo pasaulyje vykstančių procesų, bet privalome kryptingai bendradarbiaudami tarpusavyje į juos integruotis.

Lietuva būdama sėkminga Šiaurės – Baltijos regiono dalis, turi pasinaudoti šios situacijos teikiamomis galimybėmis ir būti dinamiška, ambicinga, investuotojams įdomi šalis. Lietuvoje kuriasi vis daugiau stambių globalių kompanijų, kurios čia kuria paslaugų centrus. Tokių kompanijų veikimas Lietuvoje ne tik kuria gerai apmokamas darbo vietas ir stabdo protų nutekėjimą bei emigraciją, bet ir atlieka ir labai svarbų kaitos katalizatorių vaidmenį – jos atneša į Lietuvą pasaulio tendencijas, modernias technologijas ir kelia naujus iššūkius valdžiai bei jos vykdomai politikai – švietimui, inovacijų politikai, verslo sąlygoms.

*Sėkmė lydi jai
pasirengusius!*

Sumani ekonomika sudarytų galimybes maksimaliai pasinaudoti svarbiausiu Lietuvos ištekliumi – kūrybingais, inovatyviais, atsakingais, kompetentingais bei versliais žmonėmis.

Kaip kursime sumanią ekonomiką?

Siekdami sparčios pažangos privalome sutelkti pastangas ir įgyvendinti pokyčius svarbiausiomis sumanios ekonomikos vystymo kryptimis:

Sukurta palankiausia verslumui aplinka Šiaurės – Baltijos regione

Visuomenė bei institucijos aiškiai supranta verslo svarbą šaliai bei kiekvienam individui, adekvačiai vertina verslininkų ir verslo įmonių vaidmenį, pripažįsta ir skatina inovatyvias iniciatyvas, netgi tokias, kurios susijusios su galima rizika. Institucinė aplinka ir infrastruktūra užtikrina inovatyviai ir efektyviai veiklai reikalingus finansinius ir kitokius išteklius, organizacines, technines bei intelektualias paslaugas, skatina verslo plėtrą visuose jo raidos etapuose.

Šalyje dominuoja socialiai atsakingas verslas

Verslo įmonės suvokia bei prisiima atsakomybę ne tik už savo veiklos sėkmę, bet ir už indėlį į bendruomenės, regiono ar šalies vystymą. Socialiai atsakingo verslo plėtrą skatina ir visuomenėje susiformavusi bendruomeniškumo ir atsakomybės už savo veiklą kultūra.

Šalies ekonomika yra globaliai integrali

Ekonomika yra atvira vidaus ir išorės konkurencijai, sugebanti atsakyti į išorės pokyčius ir globalizacijos iššūkius. Ji lygiuojasi į aukščiausius globalios ekonomikos standartus, todėl konkurencinga ne tik regione, bet ir pasaulio mastu. Šalies įmonės ir tyrimo organizacijos plačiai integruotos į globalių vertės kūrimo grandinių aukštą pridėdamąją vertę kuriančias veiklas. Jos geba efektyviai pasinaudoti pasauliniais žinių, idėjų, finansiniais bei kitais ištekliais.

„SUMANI EKONOMIKA“ – esminės pokyčių iniciatyvos:

Verslumo aplinka:

- Formuoti viešą nuomonę akcentuojant verslumo svarbą ir verslo vietą visuomenėje, atsisakyti antiverslinės retorikos, išryškinti gerus pavyzdžius bei mažinti baimės suklysti įtaką verslumui.
- Užtikrinti reikiamą organizacinių, intelektualinių ir finansinių išteklių bei infrastruktūros prieinamumą ir plačią jų formų įvairovę, atitinkančią inovatyvių idėjų vystymo, smulkiojo ir vidutinio verslo, mikro ir šeimos įmonių poreikius.
- Sudaryti palankias sąlygas Lietuvos kūrybinių ir kultūrinių industrijų plėtrai šalyje ir jų sėkmingai konkurencijai užsienyje.
- Formuoti palankesnę įėjimo į rinką reglamentavimą užtikrinant atvirą konkurenciją.
- Sukurti jaunimo įtraukimo į verslą ir inovacijų kūrimą sistemą.
- Sukurti sąlygas lanksčiam darbo santykių reglamentavimui, atitinkančiam besikeičiančius darbo santykių poreikius.
- Visapusiškai įgyvendinti laisvę teikti paslaugas Šiaurės – Baltijos regione, siūlant prisijungti ir Vidurio Europos valstybėms.
- Užbaigti iki šiol nepadarytus darbus: darbo santykių reglamentavimas, teritorijų planavimo problemų sprendimas, kontroliuojančių institucijų mažinimas, intelektualinės bei kitokios nuosavybės teisių užtikrinimas.

Socialinė verslo atsakomybė:

- Ugdyti verslo socialinę atsakomybę ir bendruomeniškumą, tai suvokiant kaip šiuolaikinę verslo praktiką.

Ekonomikos integralumas:

- Perorientuoti mokslo ir tyrimų institucijų veiklos finansavimą, atveriant jį konkurencijai ir grindžiant inovacijų kūrimo paklausos pagrindu, reaguojant į rinkos poreikius. Taip pat sudaryti sąlygas didesnei mokslinių tyrimų rezultatų sklaidai ir prieinamumui.
- Pasiiekti, kad Lietuva taptų Šiaurės – Baltijos regiono aukštųjų technologijų paslaugų centru. Orientuotis į aukštųjų technologijų paslaugų ekonomikos plėtojimą, skatinant Baltijos regiono ekonominę integraciją ir bendras Baltijos šalių pastangas konverguoti su Skandinavijos ekonomikomis.

PATIKIMA IR MODERNI VALDŽIA

Valdžios požiūris į visuomenės jai keliamus tikslus ir būdai kaip jų yra siekiama yra labai svarbus pažangos veiksnys. Be sąžiningos, rezultatyvios ir kryptingos valdžios pažangos greitai nepasieksime – pažangą skatinti gali tik pelnūs mūsų pasitikėjimą valdžia. O tam, kad ja pasitikėtume, valdžia turi dar sparčiau keistis ir tapti atsakinga bei valinga. Ji turi ne tik užtikrinti pamatinių saugumo, žmogiškojo orumo poreikių patenkinimą, bet ir teikti mums reikalingas bei kokybiškas paslaugas. Bendravimas su valstybės tarnautojais neturi būti varginantis ar sukeliantis našą. Kaip ir kiekvienam iš mūsų, valdžiai turi rūpėti, kas yra sukuriama išleidus pinigus, todėl viešasis sektorius turi tapti orientuotas į rezultatus. Įgaudami pasitikėjimą valdžia ir priimtų sprendimų teisingumu, turime ir patys aktyviai įsitraukti į jų priėmimą bei įgyvendinimą, todėl viešasis valdymas turi būti ne tik skaidrus, bet ir atviras dalyvauti.

Pokyčiai viešajame valdyme, nauji santykiai tarp visuomenės ir jai atstovaujančių institucijų turi sąlygoti pagarbų valdžios požiūrį į piliečius bei supratimą, kad valdžia tarnauja žmogui ir visuomenės gerovei. Tai padės kurti teigiamą visuomenės požiūrį į valdžią.

***Moderni valdžia telkianti
lyderystei!***

Valstybės teisinė sistema privalo užtikrinti įstatymo viršenybės principo veikimą, valdžios atskaitomybę piliečiams ir viešojo intereso gynimo galimybes. Išplėtotą efektyvią fizinę infrastruktūrą turi tarnauti kūrybinei visuomenei ir sudaryti sąlygas sparčiai ekonomikos plėtrai šalyje.

Kaip kursime patikimą ir modernią valdžią?

Siekdami sparčios pažangos privalome sutelkti pastangas ir įgyvendinti pokyčius svarbiausiomis patikimos valdžios kūrimo kryptimis:

Viešasis sektorius orientuotas į bendru susitarimu pagrįstų kokybiškų ir visuomenei aktualių paslaugų teikimą

Viešosios paslaugos yra aukštos kokybės ir lengvai prieinamos visiems Lietuvos žmonėms jiems patogiu būdu, reaguojant į technologinių galimybių pokyčius. Viešųjų paslaugų teikimo apimtis atitinka egzistuojančius visuomenės poreikius, todėl jų teikimo tikslai yra tinkamai pagrįsti ir proporcingi poreikiui. Atitinkamai ir valdžios veiklos apimtis yra proporcingos keliamiems tikslams.

Valdžia yra atvira ir gebanti valdyti tinkle, viešosios paslaugos teikiamos konkurencingiausiu ir vietos bendruomenėms priimtinausiu būdu

Valdžia priima sprendimus skaidriai ne tik viešinant ir konsultuojantis, bet ir įtraukiant piliečius bei kitus viešosios politikos dalyvius į sprendimų priėmimo procesus. Valdžia taip pat suteikia įgaliojimus veikti ir sudaro sąlygas lyderystei arčiausiai žmogaus esančioms ir geriausiai situaciją žinančioms vietos bendruomenėms. Į paslaugų teikimą plačiai įtraukiamas ne tik privatus sektorius, bet ir nevyriausybinės organizacijos.

Įrodymais pagrįstas, efektyvus ir pažangus viešasis valdymas

Valdžia yra strategiškai pajėgi ir orientuota į rezultatą. Viešojo valdymo sprendimai priimami kryptingai ir kuo platesniu sutarimu, siekiant ilgalaikių strateginių tikslų ir šalies gerovės. Sprendimai įvairiuose valdymo lygiuose yra grindžiami įrodymais ir užtikrinamas jų įgyvendinimas mažiausiomis sąnaudomis.

Šalies pažangai palanki teisinė aplinka

Teisinė sistema užtikrina viešojo intereso gynimą ir visuomenės poreikius atitinkantį reguliavimą. Besąlygiškai įgyvendinama įstatymų viršenybė ir užtikrinamas priimamų sprendimų skaidrumas bei tinkamas jų įgyvendinimas, efektyviai ginamos žmogaus teisės ir laisvės.

„PATIKIMA IR MODERNI VALDŽIA“ – esminės pokyčių iniciatyvos:

Kokybiškų ir aktualių viešųjų paslaugų teikimas:

- Viešajame valdyme įdiegti požiūrį „piliėtis kaip klientas“, užtikrinant aukštą paslaugų kokybę ir prieinamumą, paslaugų teikimą priartinti prie žmogaus.
- Įvertinti didžiosios dalies teikiamų viešųjų paslaugų atitikimą visuomenės poreikiams ir pasiekti susitarimą dėl jų teikimo apimties, kokybės standarto bei lygmens.

Valdžios atvirumas ir valdymas tinkle:

- Viešajame valdyme įdiegti požiūris „piliėtis kaip aktyvus dalyvis“, įtvirtinant valdžios atvirumo principus.
- Sudaryti sąlygas konkurencijai viešųjų paslaugų teikime (įtraukti, ne tik privatų sektorių, bet ir nevyriausybinės organizacijas ar bendruomenes).

Įrodymais pagrįstas, efektyvus ir pažangus viešasis valdymas:

- Pasiiekti, kad valstybės tarnyba būtų ribotos apimties, lanksti, profesionali ir orientuota į rezultatus.
- Optimizuoti institucijų veiklos apimtį, peržiūrint vykdomas funkcijas ir atsisakant netikslingos ar perteklinės veiklos.
- Valdymą orientuoti į rezultatus, didžiausią dėmesį skiriant veiklos rezultatams ir suvokiant tinkamų procesų svarbą jiems pasiekti. Užtikrinti, kad valdymo sprendimai būtų priimami remiantis įrodymais pagrįsta informacija. Kur įmanoma viešųjų paslaugų teikimą finansuoti pagal pasiektus rezultatus.
- Viešajame valdyme plačiai įgyvendinti vertės už pinigus iniciatyvą, optimizuojant vykdomas veiklas (pvz., atitinkamų bendrųjų funkcijų centralizavimas, geresnis turto valdymas) ir viešųjų paslaugų teikimą pasirinktomis kryptimis (pvz., daugiau ir kokybiškesnių paslaugų su tais pačiais ištekliais arba mažiau išteklių tam pačiam ar net aukštesniam paslaugų lygiui).

Pažangai palanki teisinė aplinka:

- Sukurti visuomenei atskaitingą ir atvirą teisinę sistemą: parengti teismų sistemos atsivėrimo visuomenei ir atskaitomybės jai modelį, sukurti teisėsaugos pareigūnų ir teisėjų privalomos periodinės atestacijos sistemą, teisėkūros procedūras perkelti į viešąją erdvę.
- Visuose valdymo lygmenyse įgyvendinti geresnio reglamentavimo, kaip strateginio prioriteto siekiant geresnės reguliavimo kokybės, principus.

STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PAŽANGOS RODIKLIAI

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
VIZIJOS ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI					
Gyvenimo kokybės indeksas „International Living“ 2010	73,6 balų iš 100	73 balai iš 100	13-16 vieta ES	Ne žemesnė nei 10 vieta ES	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Laimės indeksas Gallup World Poll tyrimas (apibendrinti 2005-2009 duomenys)	39 proc. („laimingų žmonių“)	25 proc.	20 vieta ES	Ne žemesnė nei 15 vieta ES	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Pasaulio konkurencingumo indeksas Pasaulio ekonomikos forumas 2010-2011	4,70	4,3	19 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 5 vieta ES
Demokratijos indeksas Economist Intelligence Unit 2010	8,004	7,24	21 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Suminis inovatyvumo indeksas Europos inovacijų švieslėntė 2010 (2009 m. duomenys)	0,478	0,313	25 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Globalizacijos indeksas	83,3	74,73	26 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
KOF Globalisation index 2010					
SRITIS: SAĖMONINGA VISUOMENĖ					
1 KRYPTIS. SUKURTOS SĄLYGOS GYVUOTI DARNIAI ŠEIMAI, UGDANČIAI IR PUOSELĖJANČIAI KŪRYBINGUMĄ IR PILIETIŠKUMĄ					
Namų ūkio išlaidos kultūrai ir poilsiui Eurostat 2007	8,1 proc.	4,3 proc.	24 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
SUKURTA MODERNI KŪRYBINGUMĄ IR PILIETIŠKUMĄ UGDANTI, NESUVARŽANČIU VALDYMU PASIŽYMINTI MOKYMOŠI VISĄ GYVENIMĄ SISTEMA					
Vaikų dalis, turinčių aukštesnį ir aukščiausią mokymosi pasiekimų lygmenį Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas (PISA), OECD 2009	-	20 proc.	20 proc.	40 proc.	50 proc.

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Aukštųjų mokyklų reitingai Akademiniis pasaulio universitetų reitingas (ARWU)	-	-	Nė vienas Lietuvos universitetas nepatenka į geriausiųjų pasaulio universitetų 500-ką	Bent vienas LT universitetas tarp 500 geriausiųjų pasaulio universitetų	Bent vienas LT universitetas tarp 300 geriausiųjų pasaulio universitetų
30-34 m. asmenų, baigusių aukštąjį ar jam prilygintą mokslą skaičius Eurostat 2009	32,3 proc.	40,6 proc.	10 vieta ES	Ne žemesnė nei 7 vieta ES	Ne žemesnė nei 5 vieta ES
Mokyklos nebaigusiųjų / mokyklą baigusiųjų, tačiau netęšiančių mokslų 18-24 m. asmenų dalis Eurostat 2009	14,4 proc.	8,7 proc.	10 vieta ES	Ne žemesnė nei 7 vieta ES	Ne žemesnė nei 5 vieta ES
Nobelio premijos laureatai	16	1	-	2 Lietuvos laureatas	3 Lietuvos laureatai
Mokymasis visą gyvenimą Eurostat 2009	9,3 proc.	4,5 proc.	22 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Mokyklos turinčios gamtamokslines laboratorijas	-	0,002 proc.	0,002 proc.	50 proc.	100 proc.

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
DOMINUOJA ATSAKINGA, TOLERANTIŠKA IR PLAČIAI PRIEINAMA VIEŠOJI ERDVĖ, VISUOMENĖS NARIUS BEI ĮVAIRIAS JOS GRUPES ĮTRAUKIANTI IR AKTYVIAI DALYVAUTI KULTŪROJE ĮKVEPIANTI APLINKA					
Visuomenės narių, kurie linkę dalyvauti kultūroje vykdant kultūrinę meninę veiklą, dalis Kultūros ministerija	-	46 proc.	46 proc.	60 proc.	70 proc.
Intelektine nuosavybe pagrįstų kūrybinių industrijų indėlis į Lietuvos nacionalinį vidaus produktą Kultūros ministerija	-	5,2 proc.	5,2 proc.	7 proc.	8 proc.
Pasitikėjimas žiniasklaida "Baltijos tyrimai" naujienų agentūros ELTA užsakymu 2010	-	48 proc.	48 proc.	70 proc.	80 proc.
GYVUOJA TOLYGLIAI IŠVYSTYTAS SAVIVALDŽIŲ BENDRUOMENIŲ IR SAVARANKIŠKŲ NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ TINKLAS					

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Visuomenės dalis, dalyvaujanti vietos bendruomeninėje veikloje Pilietinės galios indeksas, Pilietinės visuomenės institutas 2009	-	34 proc.	34 proc.	50 proc.	60 proc.
Visuomenės dalis, dalyvaujanti vietos bendruomeninėje veikloje Pilietinės galios indeksas, Pilietinės visuomenės institutas 2009	-	11 proc.	11 proc.	20 proc.	30 proc.
IŠPLĖTOTTA IR TVIRTA POLITINĖ BEI KULTŪRINĖ TAPATYBĖ					
Visuomenės dalis, kuri didžiuojasi savo šalies tapatybe Europos vertybių tyrimas 2008	-	23 proc.	23 proc.	50 proc.	60 proc.
STIPRI VISUOMENĖS NARIŲ TARPUSAVIO BENDRYSTĖ, PAREMTA GLOBALIOS LIETUVOS IDĖJA					
-	-	-	-	-	-

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
SUMANI EKONOMIKA					
PALANKIAUSIA VERSLUMUI APLINKA ŠIAURĖS BALTIJOS JŪROS REGIONE					
Doing business Doing business 2010	-	-	9 vieta ES	Ne žemesnė nei 5 vieta ES	Pirma vieta tarp Šiaurės Baltijos regione šalių
Darbo santykių suvaržymas Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	33,62 balai	38 balai	13 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 5 vieta ES
Apmokestinimo aprėptis ir efektyvumas Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	3,31 balai	2,7 balai	22 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Privataus sektoriaus skolinimosi galimybės nuo BVP, proc. The World's Business School INSEAD 2009-2010	-	2,09 proc.	21 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Finansų rinkos funkcionalumo indeksas The World's Business School INSEAD 2009-2010	5,24 balai	4,11 balai	25 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Administracinės naštos indeksas The World's Business School INSEAD 2009-2010	3,14 balai	2,87 balai	18 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Investuotojų apsaugos indeksas The World's Business School INSEAD 2009-2010	3,79 balai	3,34 balai	18 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Privačios nuosavybės apsauga Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	5,15 balo	4,3 balo	22 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Įmonių gyvybingumo rodiklis (baigusių veiklą įmonių skaičius, padalintas iš veikiančių įmonių skaičiaus, dalis proc.) Eurostat 2008	8,62 balo	18,79 balo	22 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Naujų įmonių % bendrame įmonių skaičiuje The World's Business School INSEAD 2009-2010	2,07 proc.	1,59 proc.	18 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
ŠALYJE DOMINUOJA SOCIALIAI ATSAKINGAS VERSLAS					
Etiskas įmonių elgesys Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	4,86 balo	3,9 balo	19 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Privačios investicijos į MTEP nuo BVP The World's Business School INSEAD 2009-2010	3,97 proc.	3,21 proc.	19 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
ŠALIES EKONOMIKA YRA GLOBALIAI INTEGRALI					
Integracijos į užsienio rinkas indeksas Eurostat 2009	2,1 balai	0,5 balai	23 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Įsitraukimas į pasaulinę vertės kūrimo grandinę Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	4,56 balai	4,2 balo	16 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Išduotų patentų skaičius 100 tūkst. gyventojų The World's Business School INSEAD (2009-2010)	1,9	1,04	26 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	4,35 balai	4,2 balai	14 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Įmonių skaičius, dalyvaujančių tarptautiniuose inovaciniuose projektuose <small>Eurostat 2008</small>	793,5	369	14 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Žinioms imlių paslaugų eksportas (dalis nuo viso paslaugų eksporto) <small>Eurostat 2008 m.</small>	48,7 proc.	13,8 proc.	27 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Aukštai kvalifikuota darbo jėga gamybiniame sektoriuje pagal žinių lygį <small>Europos Komisija, 2009</small>	33,4 proc.	27,6 proc.	27 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Tyrėjų skaičius viešajame ir privačiame sektoriuje (dalis nuo užimtųjų, proc.) <small>Eurostat 2008</small>	0,68 proc.	0,56 proc.	16 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
PATIKIMA IR MODERNI VALDŽIA					
VIEŠASIS SEKTORIUS ORIENTUOTAS Į BENDRU SUSITARIMU PAGRĮSTŲ KOKYBIŠKŲ IR VISUOMENEI AKTUALIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ					

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Pasitikėjimas šalies institucijomis Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos gyventojų apklausa apie pasitikėjimą valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, 2010 m.	-	46 proc.	46 proc.	70 proc.	80 proc.
Elektroniniu būdu teikiamų paslaugų dalis Eurostat 2009	27,5 proc.	17,7 proc.	22 vieta ES	Ne žemesnė nei ES vidurkis	Visos paslaugos teikiamos elektroniniu būdu
VALDŽIA YRA ATVIRA IR GEBANTI VALDYTI TINKLE, VIEŠOSIOS PASLAUGOS TEIKIAMOS KONKURENCINGIAUSIU IR VIETOS BENDRUOMENĖMS PRIIMTINIAUSIU BŪDU					
Lietuvos savivaldybių savarankiškų funkcijų, kurias įgyvendins ir viešąsias paslaugas teiks bendruomenės ar nevyriausybinių organizacijų, dalis	-	-	-	40 proc.	50 proc.
ĮRODYMAIS PAGRĮSTAS, EFEKTYVUS IR PAŽANGUS VIEŠASIS VALDYMAS					

KRITERIJAI	REIŠMĖ		VIETA (REIŠMĖ)		
	ES VIDURKIS	LT	2009 / 2010 m.	2020 m.	2030 m.
Aukšta viešųjų paslaugų, valstybės tarnybos ir viešosios politikos kokybė pagal Valdymo efektyvumo indeksą The World's Business School INSEAD 2009-2010	-	4,22	21 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Aukšta reglamentavimo kokybė The World's Business School INSEAD 2009-2010	5,97 balo	5,77 balo	17 vietą ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
ŠALIES PAŽANGAI PALANKI TEISINĖ APLINKA					
Teisinės sistemos efektyvumas The World's Business School INSEAD (2009-2010)	4,12 balai	3,45 balai	17 vietą ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Politikos formavimo skaidrumas Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	-	4,6 balo	14 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Teisinės sistemos nepriklausomumas nuo valdžios Pasaulio ekonomikos forumas, 2010	-	3,6 balo	21 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
Pasitikėjimas šalies teisine sistema Eurobarometras 71, 2009	48 proc.	24 proc.	26 vieta ES	Ne žemiau nei ES vidurkis	Ne žemesnė nei 10 vieta ES